

"ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו: " (ד', כ')

כידוע, חג השבועות יוצא בדרך כלל בין פרשת במדבר לפרשת נשא. ודוד המלך ע"ה נפטר בשבועות ע"י שהיה עוסק בתורה בלא להפסיק לרגע, והגיע המלאך להרגו. אך ראה שדוד דבוק בעץ החיים, שזו התורה, ואי אפשר להרגו. מה עשה המלאך? יצא לגינה והחל להזיז את העצים שבגינה, עד שדוד יצא לכיוון הגינה להוכיח את זה שמחלל שבת, ובינתיים נשברה המדרגה, ונפל ומת.

ועל זה בא הפסוק לרמוז לדוד המלך על מיתתו וסיבתה, שזה שאמר הפסוק 'ולא יבאו לראות', לרמוז לדוד שגם אם תשמע דבר שאסור לעשותו בשבת - אל תלך ותוכיח, וכך תהיה לך חירות ממלאך המוות. ואם לאו - אזי כבלע את הקודש, שזה דוד המלך. ובסופו של דבר יצא להוכיח, נשברה המדרגה, נפל ומת.

לכן כתוב אצלנו 'ולא יבאו לראות', שהטעם הוא דרגא תביר (מדרגה תישבר), לרמוז לנו שבגלל שהוא הלך לראות, המדרגה נשברה ומת. ואם נשאל למה דוד בכל זאת הלך, וכי הוא לא ידע את זה? אלא שדוד כבר נענש פעם אחת ולמד לקח. והיכן זה קרה? אמר דוד לקב"ה 'למה אומרים אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב, ולא אומרים אלוקי דוד?'. אמר לו הקב"ה 'אותם ניסיתי ואותך לא ניסיתי'. אמר דוד 'בחנני ה' ונסני'. אמר לו ה' 'אתה לא תצליח'. אמר דוד 'אף על פי כן'. אמר לו הקב"ה 'בסדר, ואני מגלה לך גם שזה יהיה בעריות' (סנהדרין ק"ז).

כשדוד המלך עמד מול הנסיון - ודאי שהוא יכול היה להתגבר על יצרו הרע. אלא שאמר לעצמו 'אם אתגבר - הרי אני מנצח את הקב"ה, וזו לא דרך ארץ שבשר ודם ינצח את מלכו של העולם'. ולכן עשה מה שעשה, וזה שאומר בתהלים 'והרע בעיניך עשיתי, למען תצדק בדבריך תזכה בשפטך'. והוא-הוא הנסיון של דוד. ולכן אם הוא יתגבר על היצר הרע של עריות, שהרי לבו חלל בקרבו.

גם כאן, כשדוד יכול לנצח ולא לצאת לחצר ולגינה - נזכר שאין חכמות נגד ה' יתברך, ועבירה זו עבירה, ומצווה זו מצווה. ואם הוא לא ייצא להוכיח - הוא יעבור על הפסוק 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא'. למרות שדוד ידע שבדבר הזה הוא מסכן את נפשו ועתיד למות, אמר דוד המלך 'מוטב לי למות ולא לעבור על מצוות הוכח תוכיח'.

וכמה מוסר אנו חייבים ללמוד מדוד המלך להשתדל להוכיח כראוי בכל מאודינו, בכל נפשנו ובכל לבבנו. ואת השאר כבר הקב"ה יעשה, ויחזיר את כל עמו ישראל בתשובה, אמן.

(ובחרת בחיים הרב יפתח סופר)

אהבת ישראל

על פי שתיים או שלש עצות תוסר השנאה
עצה שלישית:

ג. תפלה

ואם גם אינך יכול לבצע את שתי האותות הנ"ל, תבוא האות השלישית ותכריע להסיר השנאה ולהכניס האהבה, והיא התפלה על חברך שבלבך טמונה שנאה עליו, וזאת תוכל גם כאשר לא תוכל להטיב עמו בפעל במעשה הטובה וגם אם לא תוכל לדבר עמו בדברי פיוס וכדומה, כי דבר זה - להתפלל עליו - מי מנע ממך? תזכירו בתפלה, ואל תמנע מכם שתפלתו עליו אהבה ואחד בלב, כי לא ימאס הקדוש ברוך הוא תפלתך בגלל זה משתי סבות:

א. אתה מחיב להתפלל על כל אדם מישראל - ואפלו על שונאיך.

ב. הנך עושה זאת לשם שמים כדי להסיר השנאה, ואם כן, פונתך לטובה.

ובזה תוסר השנאה, באמר אתה לעצמך: כיצד ואיך אשנאהו ואני מתפלל עליו יום יום ומזכירהו לטובה ולברכה ולשפע בבני חיי ומזונני. (הרב יעקב ישראל לוגאסי)

אמונה

סו. קשיש לך שקר, אזי קשהקדוש. ברוך הוא רוצה לעשות לך איזה ישועה, אזי השקר מגלה עוונותיך, כדי שלא יושיע לך. (ספר המידות)

הכרזה וסימנים (המשך)

וראה בשו"ת שבט הלוי חלק ד (סימן ריד) שנשאל באחד שירש אוצר של ספרים, וביניהם הרבה ספרים שהנפטר שאל אותם מספריות, והיורש שלח מכתבים שיבואו ויקחו הספרים, כי הוא נמצא בעיר אחרת, ודמי הוצאות משלוח אינו רוצה לשלם, כי טוען שאינו בן הנפטר ואין עליו לשלם חובות הנפטר. מה דינו בזה והדין עם מי. והשיב, שמאחר שאין היורש רוצה להשתמש בספרים כלל, הוי ליה כהשבת אבדה, ואינו מחויב להוציא הוצאות בשביל כך, לפיכך פשוט שיוצא ידי חובה במה שיוודע לבעלים, ויבואו הם ויטלו חלקם. ע"כ.

ועל כל פנים, כתב בשו"ת תשובות והנהגות (ח"ג סימן תסד), שהן אמת שאינו צריך להוציא ממון כדי לפרסם על האבידה בעיתון, מכל מקום אם האבידה יקרה ויש סיכוי טוב שיוודע על ידי העיתון מי הבעלים, והם יחזירו לו דמי הפירסום, מצוה לשלם ולפרסם במודעה. ואף על פי שאין חובה להוציא ממון כדי להשיב אבידה לבעליה, מכל מקום כיון שסביר להניח שיזכה בכך למצות השבת אבידה, כדאי לו להוציא ממון כדי לקיים מצות עשה זאת [כשהאבידה יקרת ערך ושווה את הפירסום]. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

מתיקותה של תורה

"יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו ב'דף אחד',

סיפור מרגש... המתאגרף שסיים את חייו ואת דף הגמרא

זהו ספור על יהודי שחי באמריקה, עם הארץ מדאורייתא ומדרבנן, 'בוקסר' מגושם, שהיה לו ילד. היהודי גר במדינה שאין בה בתי ספר יהודים רגילים ולבית ספר ציבורי הוא לא רצה לשלוח את הילד ובלית ברירה הוא שלח אותו ללמוד בתלמוד תורה. הוא לא רצה, אבל העדיף את זה על פני בית ספר כללי של גוים.

יום אחד מגיע הילד שלו הביתה עם ציצית. האבא פותח את הדלת רואה את הילד ובלי הרבה חשבון מפעיל את שריריו והילד מוצא עצמו על הרצפה. "אני שלחתי אותך רק ללמוד, לא להיות דתי, לא להיות עם ציצית".

למחרת הגיע הילד כשהוא בוכה לתלמוד התורה. שאל אותו המלמד: מה קרה? סיפר לו הילד בבכי קורע לב. אמר לו המלמד: תשמע, אתה תשים גם היום ציצית, תדפוק בדלת ותלך שני מטר אחורה. אם תראה שאבא פותח את הדלת והוא עצבני אז תגיד לו, סתם צחקתי ותוריד את זה, אם זה יעבור, תכנס.

הילד, שהיה מחונך וצייתן עשה כפי שהורה לו המלמד. האבא פתח את הדלת, ראה אותו ואמר: טוב אם אתה רוצה ככה תכנס. נכנס, המשך ללכת כל יום לתלמוד התורה, אחר כך לישיבה קטנה, ישיבה גדולה, התחתן וכולל.

היהודי נוסע לא"י ואינו שוכח את אבא. כל כמה זמן, היה שולח לו דפים של דברי תורה, שמחלקים בבית הכנסת. 'גנזי המלך' עדיין לא היה, אבל כמה דפים אחרים, שיהיה לו קצת מושגים באידישקייט ובכל פעם צירף מכתב.

פעם אחת, האבא ראה שכתוב באחד העלוניס שה'חפץ חיים' זצ"ל היה אומר: "איני יכול להבין, איך יהודי יצא מהעולם הזה, בלי ללמוד דף אחד גמרא". הרב אינו יכול להבין כיצד יהודי יחיה בעולם הזה שבעים שמונים שנה ודף אחד גמרא לא ילמד?

הדבר נגע אל לבו והוא אמר לעצמו: "אני יהודי. ואף פעם לא ידעתי מה זה גמרא ולא ראיתי דף גמרא, אבל אם כתוב פה שזה דבר שאי אפשר לחיות בלעדיו, אני מוכן ללמוד".

מה עשה? הלך לתלמוד תורה שבו למד בנו. נכנס לחדרו של המנהל ברכו לשלום ושאל: "אתה זוכר אותי? אני אבא של פלוני אלמוני".

"כן, בודאי", השיב לו המנהל "ובמה אוכל לעזור?"

"תראה", אמר לו האיש, "אני רוצה ללמוד דף אחד גמרא".

המנהל תמה לרגע ומיד השיב: "תראה פה זה תלמוד תורה, פה לא מלמדים גמרא למבוגרים".

אבל האב מתעקש ומסביר: "תראה אין פה בסביבה שום מקום שבו אני יכול ללמוד ואני קראתי, במכתב ששלח לי בני, שה'חפץ חיים' כתב שלא יכול להיות שיהודי יצא מהעולם בלא ללמוד דף גמרא ואני רוצה ללמוד דף אחד".

ראה המנהל שהוא רציני ואמר לו: "טוב תשמע, אני אעשה איתך משהו, אני אכניס אותך לאחת הכיתות שמתחילים בה ללמוד גמרא ואתה תשב שם ותלמד כאחד הילדים. אבל אם ישאלו אותך התלמידים מה עושה אדם בגילך פה? נגיד להם שאתה ממשרד החנוך ובאת לבדוק את רמת הלמודים".

הסכים האיש לתנאי והוזמן להצטרף לכיתה. התחיל ללמוד ולאט לאט לטפס. שלש שנים לקח לו ללמוד דף אחד גמרא, כמו שצריך. שלש שנים! וכשגמר את דף הגמרא, צלצל לגר"מ פינשטיין זצ"ל, "שלום כבוד הרב, מדבר פלוני אלמוני, אני רוצה להזמין את כבודו לסיום הדף".

"סיום הדף? על מה אתה מדבר?"

סיפר הלה את ספורו: "ראיתי שכתוב בשם 'חפץ חיים' 'איני יכול להבין, איך יהודי יצא מהעולם הזה, בלי ללמוד דף אחד גמרא' אז אני למדתי דף אחד גמרא, עכשיו סיימתי אותו אחרי שלש שנים ואני רוצה לעשות סיום".

הרב שמע, כנראה מהקול הנרגש והכנה ניכר שהענין רציני, הסכים ואמר: "אני בא".

שש שעות נסע הגר"מ פינשטיין זצ"ל עד למקום הסיום ושש שעות חזור. האבא 'הבוקסר' חגג את 'סיום הדף'. בארוע נכחו רבנים ותלמידי חכמים רבים ועד לשעות הקטנות של הלילה דברו במעלת התורה ובשבח לומדיה.

בשתיים לפנות בקר, האבא הלך לישון מאושר, על שזכה לעשות את שכתב 'חפץ חיים' וסיים את הדף.

בבקר יום הבא, הוא כבר לא קם. הוא נפטר.

כל גדולי ישראל ובהם הגר"מ פינשטיין זצ"ל, שהשתתפו כמה שעות לפני ההסתלקות, ב'סיום הדף' של הנפטר עשו שוב את הדרך להלויה. אמרו עליו, על אותו יהודי, בדברי ההספד: "יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו ב'דף אחד', כי .. ירבו ימך ויוסיפו .. שנות חיים